

Asia: VN/4118/2019

Lausuntopyyntö parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän mietinnöstä, luonnos hallituksen esitykseksi avoimuusrekisterilaksi

Lausunnonantajan lausunto

Kannatatteko avoimuusrekisterin perustamista Suomeen?

Kyllä

Mikä esillä olevista kolmesta avoimuusrekisterin soveltamisalavaihtoehdosta tulisi valita (eli mihin tahoihin kohdistuvaa lobbausta ilmoitusvelvollisuuden tulisi koskea)?

Eduskunta ja ministeriöt

Yleiset huomiot esityksestä

Eläketurvakeskus kannattaa avoimuusrekisterin perustamista Suomeen. Avoimuusrekisterin luomisen voi olettaa lisäävän kansalaisten päätöksentekoprosesseja kohtaan tuntemaa luottamusta.

Mietinnössä on punnittu rekisterin perustamisen vaikutuksia kattavasti. Julkisuusperiaatteen laajentuminen koskemaan erilaisia epämuodollisen ja virallisen kanssakäymisen muotoja on tärkeää. On kuitenkin hyvä, että ruohonjuuritason kansalaistoiminta ja muun muassa satunnainen ja pienimuotoinen vaikuttamistoiminta jäisi lain soveltamisalan ulkopuolelle.

Parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän avoimuusrekisterilakia koskevassa mietinnössä on todettu että ”Vaikuttamistoiminnalla tarkoitetaan yhteydenpitoa, jossa pitkäjänteistä ja suunnitelmallista vaikuttamistoimintaa harjoittavan oikeushenkilön tai yksityisen elinkeinonharjoittajan edustaja on tarkoituksellisesti suoraan yhteydessä vaikuttamisen kohteeseen edistääkseen oikeushenkilön tai yksityisen elinkeinonharjoittajan haluamia intressejä.”

Eläketurvakeskus toteaa, että perusteluissa tulisi selkeämmin säätää siitä, millainen toiminta katsotaan pitkäjänteiseksi ja suunnitelmalliseksi vaikuttamistoiminnaksi.

Parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän avoimuusrekisterilakia koskevassa mietinnössä on todettu että ”Rekisteröitäväksi vaikuttamistoiminnaksi ei lasketa avoimuusrekisterilain 3 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista osallistumista viranomaisen työryhmään tai kuulemiseen sekä 3 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista lakisääteisten tehtävien hoitamista.”

Eläketurvakeskus toteaa, että perusteluissa tulisi selkeämmin säätää siitä, mikä katsottaisiin vaikuttamistoiminnaksi lakisääteisiä tehtäviä hoitavien organisaatioiden kohdalla. Lakisääteistä tehtävää hoitavat toimijat tuovat usein toimeenpanijan näkökulmia esille ministeriöille, jotta ne voitaisiin huomioida lainsäädännön kehittämisessä. Esimerkiksi oman alan lainsäädännössään olevista ongelmista toimeenpanon näkökulmasta. Olisi hyvä selventää, onko tämä osa lakisääteisen tehtävän hoitamista vai onko kyseessä rekisteriin ilmoitettava vaikuttamistehtävä. Esim. eläkelaitosten lakisääteinen tehtävä on työeläketurvan toimeenpano. Jos eläkelaitos on yhteydessä ministeriöön lainsäädännön kehittämisen asiassa, onko kyseessä rekisteröitävä vaikuttaminen.

Parlamentaarisen ohjausryhmän ja asiantuntijatyöryhmän avoimuusrekisterilakia koskevassa mietinnössä on todettu mm. että ”Virallinen lobbaus tapahtuu ennen kaikkea erilaisten viranomaisten asettamien työryhmien ja kuulemisten kautta. Näiden raportointi on viranomaisten vastuulla, eikä niitä siten ole sisällytetty lobbaajilta edellytettävään vaikuttamistoiminnan raportointiin. Työryhmäjäsennyksiin ja kuulemisiin liittyvät tiedot on tarkoitus tuoda avoimuusrekisterin yhteyteen saataville rekisteriviranomaisen toimesta siltä osin kuin mahdollista.”

Eläketurvakeskus toteaa, että Eläketurvakeskuksen lakisääteisiin tehtäviin kuuluu mm. eläketurvan kehittäminen ja tämä tapahtuu laajalti ministeriöiden työryhmissä. Näin ollen Eläketurvakeskuksen osalta pääosa työeläkelainsäädännön kehittämiseen liittyvästä toiminnasta olisi rajattu lain ulkopuolelle.

Eläketurvakeskus

Allan Paldanius

Karoliina Kiuru

Kiuru Karoliina
Eläketurvakeskus

Paldanius Allan
Eläketurvakeskus